

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny z języka polskiego – „Między nami” GWO - klasa 5 według nowej podstawy programowej obowiązującej od roku 2018/2019

Wymaganie programowe z języka polskiego dla klasy piątej szkoły podstawowej – pierwsze półrocze

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie spełnił wymagań na ocenę dopuszczającą.

Sprawność		Wymagania				
		Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
		Ocenę otrzymuje uczeń, który:				
Kształcenie literackie i kulturowe	Słuchanie	<ul style="list-style-type: none"> Skupia uwagę na krótkich wypowiedziach innych osób, rozumie ogólny sens słuchanych utworów, rozumie polecenia nauczyciela, wypowiedzi innych uczniów. Wskazuje najważniejsze informacje w wysłuchanym 	<p>Spełnia wymagania kryterialne na ocenę dopuszczającą oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> Słucha innych ze zrozumieniem, uczestniczy w rozmowie, zadaje pytania, odpowiada. Wybiera najważniejsze informacje z wysłuchanego tekstu, tworzy prostą notatkę w formie tabeli, 	<p>Spełnia wymagania kryterialne na ocenę dostateczną oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> Koncentruje uwagę podczas słuchania dłuższych wypowiedzi innych, a zwłaszcza odtwarzanych utworów. Wybiera potrzebne informacje z wysłuchanego tekstu, tworzy notatkę w formie tabeli, schematu, punktów, kilkudzaniowej wypowiedzi, rozpoznaje nastrój słuchanych komunikatów. Odróżnia informacje ważne 	<p>Spełnia wymagania kryterialne na ocenę dobrą oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> Przekazuje treść wysłuchanych wypowiedzi. Samodzielnie i krytycznie wybiera różnorodne informacje z wysłuchanego tekstu, tworzy notatkę w formie dostosowanej do potrzeb (np. plan, tabela, schemat, 	<p>Spełnia wymagania kryterialne na ocenę bardzo dobrą oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> Odczytuje i wyjaśnia przerośny sens wysłuchanych utworów poetyckich i prozatorskich.

		<p>tekście, zwłaszcza w jego warstwie dosłownej, rozpoznaje proste intencje nadawcy.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reaguje na wypowiedzi innych werbalnie i niewerbalnie (mimiką, gestem, postawą). 	<p>schematu, kilkudzaniowej wypowiedzi, rozpoznaje nastrój słuchanych komunikatów.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Powtarza swoimi słowami ogólny sens usłyszanej wypowiedzi, opowiada fabułę usłyszanej historii, formułuje pytania. 	<p>od mniej ważnych.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Na podstawie słuchanego tekstu tworzy samodzielną notatkę: pisze plan, formułuje pytania. • Właściwie odbiera intencje nadawcy komunikatu. • Odczytuje przenośny sens wysłuchanych utworów poetyckich i prozatorskich. 	<p>kilkudzaniowa wypowiedź), rozpoznaje nastrój i nazywa intencje nadawcy komunikatu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje i omawia przenośny sens wysłuchanych utworów poetyckich i prozatorskich. • Wyraża spójne zdanie na temat wysłuchanego komunikatu. 	
	Czytanie	<ul style="list-style-type: none"> • Identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi w prostych tekstach literackich oraz typowych sytuacjach znanych uczniowi z doświadczenia i obserwacji. • Rozpoznaje proste intencje nadawcy, 	<p>Spełnia wymagania kryterialne na ocenę dopuszczającą oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi w omawianych w klasie tekstach literackich oraz sytuacjach znanych uczniowi z doświadczenia. • Rozpoznaje dosłowne intencje nadawcy. 	<p>Spełnia wymagania kryterialne na ocenę dostateczną oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Krótko charakteryzuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi w tekstach literackich oraz identyfikuje nadawcę i odbiorcę w sytuacjach znanych uczniowi z doświadczenia. • Rozpoznaje dosłowne i symboliczne intencje nadawcy. • Przytacza informacje zawarte w tekście, wyszukuje w wypowiedzi informacje wyrażone pośrednio. 	<p>Spełnia wymagania kryterialne na ocenę dobrą oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi w tekstach literackich oraz identyfikuje nadawcę i odbiorcę w sytuacjach znanych uczniowi z doświadczenia. • Wyjaśnia dosłowne i symboliczne intencje nadawcy. • Przytacza i wyjaśnia 	<p>Spełnia wymagania kryterialne na ocenę bardzo dobrą oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samodzielnie czyta ze zrozumieniem na poziomie semantycznym i krytycznym, również teksty spoza listy lektur. • Wykorzystuje treści zawarte w artykułach, przepisach, tabelach, schematach i notatkach

		<p>np. pytanie, prośbę, odmowę, przeprosiny, zaproszenie.</p> <ul style="list-style-type: none"> Wskazuje najważniejsze informacje w odpowiednich fragmentach przeczytanego tekstu, zwłaszcza w dosłownej warstwie tekstu i wyrażone wprost. Odczytuje informacje zamieszczone na przykład w słowniczku przy tekście, przy obrazie. Rozumie ogólny sens czytanych utworów. Czyta teksty płynnie, stara się czytać je poprawnie pod względem artykulacyjnym. Stara się 	<ul style="list-style-type: none"> Przytacza informacje z odpowiednich fragmentów przeczytanego tekstu, zwłaszcza w dosłownej warstwie tekstu i wyrażone wprost. Określa temat i główną myśl tekstu, zwłaszcza na poziomie dosłownym. Czyta teksty płynnie i poprawnie pod względem artykulacyjnym. Poprawnie akcentuje i artykułuje większość wyrazów, stosuje intonację zdaniową podczas głośnego czytania utworów. W prostych tekstach oddziela fakty od opinii. 	<ul style="list-style-type: none"> Oddziela informacje ważne od drugorzędnych, fakt od opinii. Omawia temat i główną myśl na poziomie dosłownym, formułuje ogólne wnioski, próbuje omówić je na poziomie przenośnym. Czyta teksty płynnie i poprawnie pod względem artykulacyjnym, stara się interpretować je głosowo. Głośno czyta utwory, uwzględniając zasady poprawnej artykulacji, akcentowania i intonacji. Wskazuje części składowe wypowiedzi: tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie i rozumie ich funkcję, posługuje się akapitami. Wskazuje typowe elementy konstrukcyjne i stylistyczne w zaproszeniach, przepisach, listach oficjalnych, dziennikach, pamiętnikach, relacjach. Wybiera i wykorzystuje informacje z tabeli, notatki, schematu. Wskazuje przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi oraz 	<p>informacje w tekście, wyszukuje w wypowiedzi informacje wyrażone pośrednio i wykorzystuje je w wypowiedzi na przykład opisującej lub oceniającej postać fikcyjną lub rzeczywistą.</p> <ul style="list-style-type: none"> Oddziela informacje ważne od drugorzędnych, fakty od opinii i wykorzystuje je w odczytywaniu znaczeń dosłownych i przenośnych, dokonuje selekcji materiału na podstawie faktów i opinii zawartych w tekście. Szczegółowo omawia temat i główną myśl tekstu na poziomie dosłownym i przenośnym. Czyta teksty płynnie i poprawnie pod 	<p>biograficznych w tworzeniu własnych, samodzielnych wypowiedzi.</p>
--	--	--	--	---	--	---

		<p>poprawnie akcentować wyrazy.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samodzielnie lub z niewielką pomocą nauczyciela lub uczniów wskazuje części składowe wypowiedzi: tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie, posługuje się akapitami. • Rozpoznaje następujące formy wypowiedzi: przepis. • Wybiera najważniejsze informacje z instrukcji, tabeli, notatki, schematu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wskazuje części składowe wypowiedzi: tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie, posługuje się akapitami. • Rozpoznaje cechy przepisu. • Wybiera potrzebne informacje z tabeli, notatki, schematu. • Wskazuje przerośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi. 	<p>samodzielnie tłumaczy przerośne znaczenie wybranych wyrazów, związków w wypowiedzi.</p>	<p>względem artykulacyjnym, interpretuje je głośno, zwracając uwagę na przykład na wyrażane emocje i interpunkcję.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Głośno czyta utwory, wykorzystując umiejętność poprawnej artykulacji i intonacji, aby oddać sens odczytywanego tekstu; poprawnie akcentuje wyrazy, również te, które w języku polskim akcentuje się nietypowo. • Ma świadomość konstrukcji wypowiedzi, rozumie funkcje takich części składowych wypowiedzi, jak tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie. • Świadomie posługuje się akapitami w celu oddzielania od siebie 	
--	--	---	--	--	---	--

					<p>poszczególnych zagadnień.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Płynnie oddziela fakty od opinii w dłuższych tekstach. • Wskazuje typowe elementy konstrukcyjne i stylistyczne w listach oficjalnych, dziennikach i pamiętnikach • Odczytuje i twórczo wykorzystuje treści zawarte w artykule, przepisie, tabeli, schemacie i notatce. • Wskazuje i odczytuje przerośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi. 	
	Docieranie do informacji i - samokształcenie	<ul style="list-style-type: none"> • Wie, jakiego typu informacje znajdują się w słowniku ortograficznym, słowniku wyrazów bliskoznacznych i poprawnej polszczyzny. 	Spełnia wymagania kryterialne na ocenę dopuszczającą oraz: <ul style="list-style-type: none"> • Sprawdza pisownię wyrazu w słowniku ortograficznym. • Potrafi wybrać odpowiednie informacje ze 	Spełnia wymagania kryterialne na ocenę dostateczną oraz: <ul style="list-style-type: none"> • W razie potrzeby sprawdza pisownię wyrazu w słowniku ortograficznym. • Wybiera informacje z różnych źródeł, np. czasopism, stron internetowych. • Samodzielnie korzysta ze 	Spełnia wymagania kryterialne na ocenę dobrą oraz: <ul style="list-style-type: none"> • Systematycznie korzysta ze słownika ortograficznego • wybiera informacje wyrażone 	Spełnia wymagania kryterialne na ocenę bardzo dobrą oraz: <ul style="list-style-type: none"> • Wybiera i twórczo wykorzystuje informacje z różnych źródeł (np. czasopism, stron internetowych) we własnych

		<ul style="list-style-type: none"> Potrafi sprawdzać pisownię wyrazu w słowniku ortograficznym. 	<p>słownika wyrazów bliskoznacznych, słownika poprawnej polszczyzny, encyklopedii, czasopisma, stron internetowych.</p>	<p>słowników wyrazów bliskoznacznych i poprawnej polszczyzny.</p>	<p>pośrednio w różnych źródłach, np. czasopismach, stronach internetowych; konfrontuje je z innymi źródłami.</p> <ul style="list-style-type: none"> Świadomie używa słowników wyrazów bliskoznacznych i poprawnej polszczyzny w celu wzbogacenia warstwy językowej tekstu. 	<p>wypowiedziach o charakterze informacyjnym lub oceniającym.</p> <ul style="list-style-type: none"> Szuka inspiracji do wzbogacenia swoich tekstów w słownikach wyrazów bliskoznacznych i poprawnej polszczyzny. <ul style="list-style-type: none"> Dbą o czystość i poprawność swojej wypowiedzi, korzystając z różnych źródeł: słowników, poradników, audycji radiowych i programów telewizyjnych.
--	--	--	---	---	---	--

--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--

		<p><i>bohater wiersza.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Odróżnia teksty użytkowe od literackich. • Odróżnia utwory pisane wierszem i prozą. • Krótko mówi o wybranych elementach świata przedstawionego w utworze epickim, takie jak: bohater, akcja, wątek, fabuła • Rozumie rolę osoby mówiącej w tekście (narrator). • Rozpoznaje na znanych z lekcji tekstach mit, bajkę, przypowieść, podaje z pomocą nauczyciela ich główne cechy. • Zna pojęcie <i>morał</i>, wyjaśnia go z pomocą 	<p>adresata i bohatera wiersza.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dostrzega funkcję obrazowania poetyckiego w liryce. • Dostrzega cechy wyróżniające teksty artystyczne (poetyckie i prozatorskie) i użytkowe. • Określa i nazywa elementy świata przedstawionego w utworze epickim, takie jak: wątek, akcja, fabuła.. • Rozumie rolę osoby mówiącej w tekście (narrator), rozpoznaje narratora pierwszo- i trzecio osobowego. • Wskazuje cechy mitu, bajki, przypowieści w utworze. 	<p>akcja, fabuła, wątek.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozumie rolę osoby mówiącej w tekście (narrator), rozpoznaje narratora pierwszo- i trzecio osobowego. • Identyfikuje mit, bajkę, przypowieść, wskazuje ich cechy. • Przytacza i parafrazuje morał bajki, odczytuje przesłanie utworu, np. przypowieści. • Rozumie podstawową funkcję wersu, zwrotki, rymu, refrenu. • Wyodrębnia słuchowisko, plakat społeczny, przedstawienie i film spośród innych przekazów i tekstów kultury, omawia je na poziomie dosłownym i próbuje je zinterpretować. . • Charakteryzuje i ocenia bohaterów oraz ich postawy odnoszące się do takich wartości, jak np. miłość – nienawiść, przyjaźń – wrogość. • Odczytuje sens analizowanych utworów na poziomie semantycznym (dosłownym), a z niewielką pomocą nauczyciela – na poziomie 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje autora, adresata i bohatera wiersza, nie utożsamiając ich ze sobą; wykorzystuje wiedzę na temat podmiotu lirycznego, adresata i bohatera wiersza do interpretacji utworu. • Szczegółowo omawia obrazy poetyckie w wierszu i ich funkcję w utworze. • Szczegółowo omawia cechy wyróżniające teksty artystyczne (poetyckie i prozatorskie) oraz użytkowe <ul style="list-style-type: none"> • objaśnia funkcję analizowanych elementów świata przedstawionego w utworze epickim. • Identyfikuje mit, bajkę, przypowieść, szczegółowo omawia ich cechy. • Rozumie rolę osoby 	<p>rozrywkowych, reklam.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odnosi się do postaw bohaterów fikcyjnych i opisuje otaczającą ich rzeczywistość.
--	--	---	--	--	--	--

		<p>nauczyciela.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcia: <i>wers, zwrotka, rym, refren.</i> • Wyodrębnia słuchowisko, plakat społeczny, przedstawienie i film spośród innych przekazów i tekstów kultury. • Przypisuje podstawowe cechy bohaterom oraz ocenia ich postawy w odniesieniu do takich wartości, jak np. miłość – nienawiść, przyjaźń – wrogość. • Z pomocą nauczyciela podejmuje próby odczytania sensu metaforycznego utworów. 	<ul style="list-style-type: none"> • Samodzielnie cytuje morał bajki i sens przypowieści. • Wyodrębnia słuchowisko, plakat społeczny, przedstawienie i film spośród innych przekazów i tekstów kultury, odczytuje je na poziomie dosłownym. • Przypisuje cechy bohaterom oraz ocenia ich postawy w odniesieniu do takich wartości, jak np. miłość – nienawiść, przyjaźń – wrogość. • Opowiada, streszcza przeczytane teksty, odczytuje sens omawianych utworów na poziomie metaforycznym. 	przenośnym.	<p>mówiącej w tekście (narrator), rozpoznaje narratora trzecioosobowego i dostrzega różnice między narracją pierwszo- i trzecio osobową.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Objasnia morał bajki na poziomie metaforycznym, samodzielnie odczytuje przesłanie utworu, np. przypowieści. • Wyodrębnia słuchowisko, plakat społeczny, przedstawienie i film spośród innych przekazów i tekstów kultury, interpretuje je na poziomie dosłownym i przenośnym. • Charakteryzuje i ocenia bohaterów oraz ich postawy odnoszące się do różnych wartości, konfrontuje sytuację bohaterów z własnymi 	
--	--	--	---	-------------	--	--

					<p>doświadczeniami i doświadczeniami innych bohaterów literackich.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samodzielnie odczytuje sens utworów na poziomie dosłownym i przenośnym. 	
Tworzenie wypowiedzi	Mówienie	<ul style="list-style-type: none"> • Nawiązuje i podtrzymuje kontakt werbalny z innymi uczniami i nauczycielem, stosuje się do podstawowych reguł grzecznościowych właściwych podczas rozmowy z osobą dorosłą i rówieśnikiem. • Odróżnia sytuację oficjalną od nieoficjalnej i potrafi odpowiednio do typowej sytuacji komunikacyjnej 	<p>Spełnia wymagania kryterialne na ocenę dopuszczającą oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Świadomie uczestniczy w sytuacji komunikacyjnej, stosując się do reguł grzecznościowych; używa odpowiednich konstrukcji składniowych (np. trybu przypuszczającego lub zdań pytających) podczas rozmowy z osobą dorosłą 	<p>Spełnia wymagania kryterialne na ocenę dostateczną oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia własne, logiczne zdanie w rozmowie, stosując się do reguł grzecznościowych; używa odpowiednich konstrukcji składniowych (np. trybu przypuszczającego lub zdań pytających) podczas rozmowy z osobą dorosłą i rówieśnikiem, a także w różnych sytuacjach oficjalnych i nieoficjalnych. • Dostosowuje wypowiedź do adresata i sytuacji, świadomie w typowych sytuacjach dobiera różne rodzaje wypowiedzi prostych i rozwiniętych, wypowiedzenia oznajmujące, 	<p>Spełnia wymagania kryterialne na ocenę dobrą oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uzasadnia własne zdanie w rozmowie, podaje odpowiednie przykłady, stosuje się do reguł grzecznościowych, świadomie używa odpowiednich konstrukcji składniowych (np. trybu przypuszczającego lub zdań pytających) podczas rozmowy z osobą dorosłą i rówieśnikiem, a także w różnorodnych 	<p>Spełnia wymagania kryterialne na ocenę bardzo dobrą oraz</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia własne stanowisko w związku ze sposobem rozwiązania problemu, wykonania zadania. • Podejmuje rozmowę na temat przeczytanej lektury/dzieła także spoza kanonu lektur przewidzianych programem nauczania w klasie piątej; omawia je w odniesieniu do innych dzieł także spoza kanonu lektur.

		<p>skierować prośbę, pytanie, odmowę, wyjaśnienie, zaproszenie.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Formułuje proste pytania i udziela prostych odpowiedzi pod względem konstrukcyjnym, stosuje wyrazy o znaczeniu dosłownym. • Mówi na temat, opowiada o obserwowanych zdarzeniach, akcji książki, filmu. • Wypowiada komunikaty zawierające proste informacje. • Wyraża wprost swoje intencje. • W kilku zdaniach opisuje obraz, ilustrację, plakat oraz przedmiot, miejsce, postać, zwierzę itp. • Wygłasza tekst utworu z pamięci. • Posługuje się 	<p>i rówieśnikiem, a także w różnych sytuacjach oficjalnych i nieoficjalnych.</p> <ul style="list-style-type: none"> • W typowych sytuacjach dostosowuje wypowiedź do adresata i sytuacji, świadomie dobiera różne typy wypowiedzeń prostych i rozwiniętych, wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące. • Formułuje pytania otwarte. • Udziela odpowiedzi w formie zdań złożonych. • Wypowiada się w logicznie ze sobą połączonych zdaniach na tematy związane 	<p>pytające i rozkazujące, świadomie dobiera intonację zdaniową.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Udziela odpowiedzi w formie krótkiej, sensownej wypowiedzi. • Łączy za pomocą odpowiednich spójników i przyimków współrzędne i podrzędne związki wyrazowe w zdaniu. • Wypowiada się w roli świadka i uczestnika zdarzeń • stosuje poprawne formy gramatyczne rzeczownika, przymiotnika, przysłówka, liczebnika i czasownika • Gromadzi wyrazy określające i nazywające na przykład cechy wyglądu i charakteru. • Wypowiada się logicznie i w sposób uporządkowany: opowiada zdarzenia w porządku chronologicznym, streszcza utwory fabularne, świadomie wykorzystuje wyrazy określające następstwo czasowe. • Aktywnie uczestniczy w rozmowie związanej z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami. 	<p>sytuacjach oficjalnych i nieoficjalnych.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dostosowuje wypowiedź do adresata i sytuacji, świadomie dobiera różne typy wypowiedzeń prostych i rozwiniętych, wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące. • Rozpoczyna i podtrzymuje rozmowę na temat lektury czy dzieła filmowego. • Udziela wyczerpujących wypowiedzi poprawnych pod względem konstrukcyjnym i stylistycznym, świadomie dobiera intonację zdaniową. • Poprawnie stosuje formy czasownika w różnych trybach, w zależności od 	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretuje metaforyczne i symboliczne treści utworów literackich i plastycznych.
--	--	--	--	--	---	--

		<p>pozawerbalnymi środkami wypowiedzi (mimiką, gestem).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stara się poprawnie wymawiać i akcentować wyrazy. 	<p>z codziennością, otaczającą rzeczywistością, lekturą, filmem itp.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wypowiada się w sposób uporządkowany: opowiada zdarzenia w porządku chronologicznym, streszcza utwory fabularne, zdaje relację z wydarzenia. • Opisuje obraz, ilustrację, plakat oraz przedmiot, miejsce, stosując słownictwo określające umiejscowienie w przestrzeni; krótko, ale w sposób uporządkowany opisuje postać, zwierzę, przedmiot itp. • Recytuje utwory poetyckie, oddając jego 	<ul style="list-style-type: none"> • W sposób logiczny i uporządkowany opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, zwierzę, przedmiot, obraz, ilustrację, plakat, stosując właściwe tematowi słownictwo oraz słownictwo służące do formułowania ocen, opinii, emocji i uczuć. • Wygłasza z pamięci teksty poetyckie, posługując się pauzą, barwą głosu. • Świadomie posługuje się pozawerbalnymi środkami wypowiedzi (mimiką, gestem). • Stosuje się do zasad właściwego akcentowania wyrazów i intonowania wypowiedzeń. • Odróżnia znaczenia dosłowne wyrazów od metaforycznych i objaśnia znaczenia metaforyczne. • Dobiera i stosuje w swoich wypowiedziach wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne oraz poprawne związki wyrazowe. 	<p>kontekstu i adresata wypowiedzi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • W rozmowie związanej z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami stosuje poprawny język, bogate słownictwo oraz frazeologizmy związane z omawianą tematyką. • W sposób przemyślany i uporządkowany opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, zwierzę, obraz, ilustrację, plakat, stosując bogate i właściwe tematowi słownictwo oraz słownictwo służące do formułowania ocen, opinii, emocji i uczuć. • Zaznacza akcenty logiczne, stosuje pauzy, dostosowuje tempo recytacji do treści wygłaszanych 	
--	--	---	---	--	--	--

			<p>ogólny nastrój i sens.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stosuje zasady poprawnej wymowy i akcentowania wyrazów rodzimych. • Wskazuje wyrazy o znaczeniu dosłownym i metaforycznym • Dobiera wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne, z reguły stosuje poprawne związki wyrazowe. • Posługuje się pozawerbalnymi środkami wypowiedzi (mimiką, gestem). 		<p>z pamięci lub recytowanych utworów.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Interpretuje przenośne treści utworów poetyckich przewidzianych w programie nauczania. • Swobodnie dobiera i stosuje w swoich wypowiedziach wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne oraz poprawne związki wyrazowe. • Świadomie wzbogaca komunikat pozawerbalnymi środkami wypowiedzi. • Stosuje się do zasad właściwego akcentowania wyrazów (również akcentowanych nietypowo) i intonowania wypowiedzi. • Dokonuje samokrytyki wypowiedzi 	
--	--	--	---	--	---	--

					i doskonali ją pod względem konstrukcji i języka.	
	Pisanie	<ul style="list-style-type: none"> • Stosuje wielką literę na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na jego końcu, dwukropek przy wyliczeniu, przecinek, myślnik w zapisie dialogu; dzieli wyrazy na sylaby, przenosi wyraz do następnego wersu. • Poprawnie zapisuje głoski miękkie. • Zna i próbuje stosować podstawowe zasady dotyczące pisowni wielką literą oraz pisowni ó-u, rz- 	<p>Spełnia wymagania kryterialne na ocenę dopuszczającą oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stosuje wielką literę na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na jego końcu, najczęściej stosuje podstawowe reguły interpunkcyjne dotyczące używania przecinka (np. przecinek przy wymienianiu) i dwukropka, myślnika w zapisie dialogu; dzieli wyrazy na sylaby, przenosi 	<p>Spełnia wymagania kryterialne na ocenę dostateczną oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bezbłędnie stosuje wielką literę na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na jego końcu, stosuje w większości typowych sytuacji w swoich pracach podstawowe reguły interpunkcyjne dotyczące przecinka (np. przecinek przy wymienianiu oraz przed wybranymi zaimkami), dwukropka, myślnika; dzieli wyrazy na sylaby, przenosi wyraz do następnego wersu. • Poprawnie zapisuje głoski miękkie, zna i stosuje poznane zasady ortografii dotyczące pisowni ó-u, rz-ż, ch-h, <i>nie</i> z różnymi częściami mowy, <i>-by</i> z czasownikami i interpunkcji oraz potrafi je zastosować w sytuacjach nietypowych (np. 	<p>Spełnia wymagania kryterialne na ocenę dobrą oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bezbłędnie stosuje wielką literę na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na jego końcu, systematycznie stosuje poznane reguły interpunkcyjne, stosuje w swoich pracach dwukropek, myślnik, wielokropek, średnik; dzieli wyrazy na sylaby, przenosi wyraz do następnego wersu. • Komponuje poprawne pod względem ortograficznym, interpunkcyjnym, 	<p>Spełnia wymagania kryterialne na ocenę bardzo dobrą oraz:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tworzy samodzielne wypowiedzi cechujące się ciekawym twórczym ujęciem tematu, poprawną konstrukcją oraz właściwym doborem środków językowych 2. Wykazuje się szczególną dbałością o poprawność ortograficzną, interpunkcyjną, fleksyjną i składniową oraz estetykę zapisu wypowiedzi.

		<p>ż, ch–h.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zna podstawowe zasady dotyczące pisowni <i>nie</i> z rzeczownikami, przymiotnikami, przysłówkami, liczebnikami i czasownikami. • Odróżnia nazwy własne od pospolitych i stara się stosować odpowiednie zasady dotyczące pisowni wielką literą. • Zna i próbuje stosować podstawowe zasady układu graficznego listu oficjalnego, ramowego i szczegółowego planu wypowiedzi, ogłoszenia, zaproszenia, 	<p>wyraz do następnego wersu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poprawnie zapisuje głoski miękkie, zna i najczęściej stosuje podstawowe zasady dotyczące pisowni ó–u, rz–ż, ch–h, pisowni <i>nie</i> z rzeczownikami, przymiotnikami, przysłówkami, liczebnikami i czasownikami, części <i>-by</i> z czasownikami. • Potrafi wymienić najważniejsze wyjątki od poznanych reguł ortograficznych. • Odróżnia nazwy własne od pospolitych i potrafi zastosować 	<p>wykorzystać wiedzę o wyrazach neutralnych i zdrobnieniach).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zna i stosuje wyjątki od poznanych reguł ortograficznych. • Odróżnia nazwy własne od pospolitych i stosuje odpowiednie zasady dotyczące pisowni wielką literą. • Zna i stosuje zasady układu graficznego listu oficjalnego, ramowego i szczegółowego planu wypowiedzi, zaproszenia, przepisu kulinarnego, dziennika, pamiętnika, notatki, streszczenia. • Zapisuje, uwzględniając wszystkie niezbędne elementy, list oficjalny, plan ramowy i szczegółowy, zaproszenie, przepis kulinarny, kartkę z dziennika i pamiętnika, notatkę (w różnych formach) i streszczenie. • Układa spójne, uporządkowane pod względem chronologicznym poprawnie skomponowane opowiadanie 	<p>fleksyjnym, składniowym wypowiedzi o przejrzystej, logicznej kompozycji z uwzględnieniem akapitów; płynnie stosuje poznane reguły ortograficzne, zna i stosuje wyjątki od nich.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bezbłędnie odróżnia nazwy własne od pospolitych i bezbłędnie stosuje zasady dotyczące pisowni wielką literą. • Pisze bezbłędnie pod względem kompozycyjnym i treściowym list oficjalny, wywiad, ramowy i szczegółowy plan wypowiedzi, ogłoszenie, zaproszenie, instrukcję, przepis kulinarny, dziennik, pamiętnik, notatkę biograficzną, 	
--	--	---	---	---	--	--

		<p>przepisu kulinarnego, dziennika, pamiętnika, notatki, streszczenia.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Z pomocą nauczyciela zapisuje list oficjalny, plan ramowy i szczegółowy, zaproszenie, przepis kulinarny, kartki z dziennika i pamiętnika, notatkę i streszczenie. • Píše krótkie opowiadanie odtwórcze i twórcze, dba o następstwo zdarzeń. • Tworzy kilkudzaniowy opis obrazu, rzeźby i plakatu. • Stara się stosować akapit jako znak logicznego wyodrębnienia 	<p>odpowiednie zasady dotyczące pisowni wielką literą.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zna i stosuje podstawowe zasady układu graficznego listu oficjalnego, ramowego i szczegółowego planu wypowiedzi, zaproszenia, przepisu kulinarnego, dziennika, pamiętnika notatki, streszczenia. • Zapisuje, uwzględniając większość niezbędnych elementów, krótki list oficjalny, plan ramowy i (z pomocą nauczyciela) szczegółowy, zaproszenie, przepis kulinarny, 	<p>odtwórcze/twórcze, stara się, aby były one wierne utworowi / pomysłowe, streszcza utwory fabularne, świadomie wykorzystuje wyrazy określające następstwo czasowe, zwłaszcza przysłówki, przyimki i wyrażenia przyimkowe; opowiada z perspektywy świadka i uczestnika zdarzeń, wprowadza dialog, a także elementy innych form wypowiedzi, np. opis.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stosuje akapity jako znak logicznego wyodrębnienia fragmentów wypowiedzi. • W sposób uporządkowany opisuje obraz, ilustrację, plakat, rzeźbę, stosując słownictwo służące do formułowania ocen i opinii, emocji i uczuć. • Zachowuje estetykę zapisu wypowiedzi. • W wypowiedziach związanych z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami łączy za pomocą odpowiednich spójników i przyimków współrzędne i podrzędne związki 	<p>streszczenie.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zapisuje, uwzględniając wszystkie niezbędne elementy, list oficjalny, plan ramowy i szczegółowy, zaproszenie, przepis kulinarny, kartkę z dziennika i pamiętnika, notatkę biograficzną (w różnych formach) i streszczenie, dba o ciekawą formę swojego tekstu i/lub rzetelność zawartych w nim danych. • Układa szczegółowe/pomysłowe, wyczerpujące, poprawnie skomponowane opowiadanie odtwórcze/twórcze, list z perspektywy bohatera, list oficjalny, dziennik i pamiętnik, streszcza przeczytane utwory literackie, 	
--	--	--	--	--	--	--

		<p>fragmentów wypowiedzi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stara się, by wypowiedzi były czytelne. • Konstruuje i zapisuje kilkudzaniowe wypowiedzi poprawne pod względem logicznym, stara się, by były one poprawne pod względem językowym. • Przepisuje cytaty w cudzysłowie. 	<p>kartkę z dziennika i pamiętnika, notatkę (np. w tabeli) i proste krótkie streszczenie.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Układa opowiadanie odtwórcze i twórcze, zachowując właściwą kolejność zdarzeń, wprowadza podstawowe elementy opisu świata przedstawionego. • Tworzy na ogół poprawny opis obrazu, rzeźby i plakatu, stosując słownictwo określające umiejscowienie w przestrzeni. • Stosuje co najmniej trzy akapity jako znak logicznego wyodrębnienia 	<p>wyrazowe i stosuje się do zasad interpunkcji.</p> <ul style="list-style-type: none"> • W wypowiedziach stosuje poprawne formy gramatyczne rzeczownika, przymiotnika, liczebnika i czasownika we wszystkich trybach. • W wypowiedziach gromadzi wyrazy określające i nazywające cechy na przykład charakteru na podstawie zachowań i postaw. • Dostrzega błędy ortograficzne i interpunkcyjne w tworzonej wypowiedzi i je poprawia. • Sprawnie wyszukuje cytaty, zapisuje je w cudzysłowie i wprowadza do swojego tekstu. 	<p>zachowując porządek chronologiczny i uwzględniając hierarchię wydarzeń</p> <ul style="list-style-type: none"> • Świadomie wprowadza dialog do opowiadania jako element rozbudowanej kompozycji, wprowadza inne formy wypowiedzi, np. opisu, charakterystyki bezpośredniej, świadomie stara się różnicować język bohaterów i narratora. • W wypowiedziach pisemnych konsekwentnie stosuje akapity jako znak logicznego wyodrębnienia fragmentów wypowiedzi (wstęp, rozwinięcie, zakończenie). • Zachowuje estetykę zapisu wypowiedzi, dba, aby zapis jego 	
--	--	--	---	---	--	--

			<p>fragmentów wypowiedzi (wstęp, rozwinięcie, zakończenie).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Na ogół zachowuje estetykę zapisu wypowiedzi. • Konstruuje i zapisuje kilkudzaniowe wypowiedzi poprawne pod względem logiczno-składniowym. • Używa wypowiedzeń pojedynczych i złożonych. • W zależności od adresata i sytuacji świadomie dobiera wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące. • Udziela odpowiedzi w formie zdań złożonych. 		<p>wypowiedzi ułatwia odbiorcy jej czytanie.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy szczegółowy, dobrze skomponowany opis obrazu, rzeźby i plakatu, stosując właściwe danej dziedzinie sztuki nazewnictwo i słownictwo służące do formułowania ocen i opinii, emocji i uczuć. • Uzasadnia własne zdanie, podaje odpowiednie przykłady, np. z lektury. • Udziela wyczerpujących wypowiedzi poprawnych pod względem konstrukcyjnym i stylistycznym. • W wypowiedziach związanych z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami stosuje bogate słownictwo, frazeologizmy 	
--	--	--	---	--	---	--

			<ul style="list-style-type: none"> • Stara się dostrzegać błędy ortograficzne i interpunkcyjne w tworzonej wypowiedzi i je poprawiać. • Wyszukuje cytaty i zapisuje je w cudzysłowie. 		<p>związane z omawianą tematyką; jego język jest poprawny.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dokonuje samodzielnej autokorekty napisanego tekstu pod względem ortograficznym, interpunkcyjnym, stylistycznym i treściowym • Sprawnie wyszukuje cytaty, zapisuje je w cudzysłowie, szczególnie dba o całkowicie wierny zapis cytatu, potrafi płynnie wprowadzić cytat do własnego tekstu. 	
Kształcenie językowe		<p>Zna podstawową wiedzę językową w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Słownictwa (np. potrafi dobrać parami wyrazy bliskoznaczne, stara się tworzyć poprawne 	<p>Spełnia wymagania kryterialne na ocenę dopuszczającą oraz:</p> <p>W typowych sytuacjach stosuje wiedzę językową w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Słownictwa – wykorzystuje wyrazy 	<p>Spełnia wymagania kryterialne na ocenę dostateczną oraz:</p> <p>Umiejętnie stosuje wiedzę językową w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Słownictwa – wzbogaca tworzony tekst na przykład wyrazami bliskoznacznymi, przeciwstawnymi, związkami 	<p>Spełnia wymagania kryterialne na ocenę dobrą oraz:</p> <p>Sprawnie stosuje i wykorzystuje wiedzę językową w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Słownictwa – dba o poprawność słownikową 	<p>Spełnia wymagania kryterialne na ocenę bardzo dobrą oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Świadomie stosuje i twórczo wykorzystuje wiedzę językową w zakresie treści materiałowych przewidzianych

		<p>związki wyrazowe).</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Składni – konstruuje poprawne zdania pojedyncze, stosuje wielkie litery na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na końcu, zna wypowiedzenia oznajmujące, rozkazujące i pytające, neutralne i wykrzyknikowe, wskazuje w zdaniu wyrazy, które łączą się ze sobą, rozpoznaje określenia rzeczownika i czasownika. ● Fleksji – odmienia według wzoru lub z niewielką 	<p>bliskoznaczne i przeciwstawne w tworzonym tekście, tworzy poprawne związki wyrazowe</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Składni – używa różnych typów wypowiedzeń: oznajmujących, rozkazujących, pytających, wykrzyknikowych; neutralnych. ● Fleksji – rozpoznaje i odmienia typowe rzeczowniki (własne, pospolite), czasowniki, przymiotniki, liczebniki, zaimki, określa formę gramatyczną czasowników w różnych czasach, trybach, rozpoznaje na typowych przykładach 	<p>frazeologicznymi.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Składni – celowo używa różnych typów wypowiedzeń: pytających, oznajmujących, wykrzyknikowych, neutralnych, rozkazujących w zależności od sytuacji komunikacyjnej; stosuje się do zasad poprawnej interpunkcji. ● Fleksji – rozpoznaje i poprawnie odmienia typowe rzeczowniki (własne, pospolite, konkretne, abstrakcyjne), czasowniki, przymiotniki, liczebniki, zaimki i określa ich formę, rozpoznaje czasy i typy liczebników, rozpoznaje formy nieosobowe czasownika (bezokolicznik, formy zakończone na <i>-no</i>, <i>-to</i>), wskazuje zaimki w tekście, podaje ich przykłady, wyjaśnia ich funkcję i stosuje je w celu uniknięcia powtórzeń, poprawnie używa krótszych i dłuższych form zaimków, używa odmiennych części mowy w poprawnych 	<p>tworzonych wypowiedzi, samodzielnie dobiera wyrazy bliskoznaczne, przeciwstawne i frazeologizmy, wzbogacając tekst w zależności od formy wypowiedzi i sytuacji komunikacyjnej.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Składni – swobodnie rozpoznaje różne typy zdań pojedynczych (pytające, oznajmujące, rozkazujące, neutralne, wykrzyknikowe). ● Fleksji – rozpoznaje i stosuje w wypowiedziach w poprawnych formach odmienne i nieodmienne części mowy przewidziane w programie nauczania, bezbłędnie określa 	<p>programem nauczania słownictwa, składni, fleksji i fonetyki.</p>
--	--	--	---	--	--	---

		<p> pomocą nauczyciela rzeczownik, czasownik, przymiotnik, liczebnik, zaimek, potrafi podać przykłady zaimków, wskazuje czasowniki w różnych czasach, trybach, rzeczowniki własne i pospolite, przymiotniki, przysłówki i zaimki w zdaniu, przy pomocy nauczyciela określa formę odmiennych części mowy, oddziela temat od końcówki w wyrazach znanych z lekcji, stopniuje przymiotniki i przysłówki, odróżnia części </p>	<p> typy liczebników, podaje przykłady zaimków i wyjaśnia ich funkcję, oddziela temat od końcówki w typowych wyrazach odmiennych, stopniuje przymiotniki i przysłówki, używa przyimków do określenia relacji czasowych i przestrzennych; poprawnie zapisuje czasowniki z cząstką <i>-by</i>, rozpoznaje formy nieosobowe czasownika (bezokolicznik, formy zakończone na <i>-no, -to</i>), stosuje wykrzykniki </p>	<p> formach. • Fonetyki – stosuje wiadomości z zakresu podziału wyrazów na litery, głoski i sylaby, a także różnic między pisownią i wymową w poprawnym ich zapisie. </p>	<p> formę odmiennych części mowy, w tym poprawnie rozpoznaje i odmienia rzeczowniki (własne, pospolite, konkretne, abstrakcyjne), stosuje formy różnych czasów i trybów czasownika, typy liczebnika, zaimki, rozpoznaje formy nieosobowe czasownika (bezokolicznik, formy zakończone na <i>-no, -to</i>), zastępuje rzeczowniki, przymiotniki, przysłówki i liczebniki odpowiednimi zaimkami, poprawnie stosuje krótsze i dłuższe formy zaimków, wykorzystuje wiedzę o obocznościach </p>	
--	--	--	--	--	---	--

		<p>mowy odmienne od nieodmiennych, rozpoznaje formy nieosobowe czasownika (bezokolicznik, formy zakończone na -no, -to), przyimek, partykułę i wykrzyknik.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fonetyki – zna alfabet, odróżnia głoskę od litery, dzieli wyrazy znane z lekcji na głoski, dzieli wyrazy litery i sylaby. 	<p>i partykuły, rozpoznaje zaimki w tekście).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fonetyki – zna alfabet, wyjaśnia różnicę między głoską a literą, dzieli wyrazy na głoski, litery i sylaby. 		<p>w odmianie wyrazów do pisowni poprawnej pod względem ortograficznym.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fonetyki – biegle stosuje wiadomości z zakresu fonetyki i wykorzystuje je w poprawnym zapisie wyrazów. 	
Lektury		<ul style="list-style-type: none"> • Czyta większość wymaganych lektur przynajmniej we fragmentach i zna ich treść 	<ul style="list-style-type: none"> • Czyta większość wymaganych lektur w całości i zna ich treść. 	<ul style="list-style-type: none"> • Czyta wszystkie wymagane lektury w całości, zna ich treść i problematykę. 	<ul style="list-style-type: none"> • Czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje je w połączeniu z kontekstami. 	<ul style="list-style-type: none"> • Czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje je w połączeniu z kontekstami oraz chętnie czyta i zna wiele tekstów ponadprogramow

						ych.
--	--	--	--	--	--	------

Wymaganie programowe z języka polskiego dla klasy piątej szkoły podstawowej – drugie półrocze

Uczeń spełnia wymagania z pierwszego półrocza, a ponadto:

Sprawność		Wymagania				
		Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
		Ocenę otrzymuje uczeń, który:				
Kształcenie literackie i kulturowe	Czytanie	<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznaje następujące formy wypowiedzi: życzenia, ogłoszenie, instrukcję, 	Spełnia wymagania kryterialne na ocenę dopuszczającą oraz: <ul style="list-style-type: none"> Rozpoznaje cechy życzeń, ogłoszenia, instrukcji. Wybiera potrzebne informacje z instrukcji. 	Spełnia wymagania kryterialne na ocenę dostateczną oraz: <ul style="list-style-type: none"> Wskazuje typowe elementy konstrukcyjne i stylistyczne w życzeniach, ogłoszeniach, instrukcjach. Wybiera i wykorzystuje informacje z instrukcji. 	Spełnia wymagania kryterialne na ocenę dobrą oraz: <ul style="list-style-type: none"> Wskazuje typowe elementy konstrukcyjne i stylistyczne w życzeniach, ogłoszeniach, instrukcjach. Odczytuje i twórczo wykorzystuje treści zawarte w instrukcji. 	Spełnia wymagania kryterialne na ocenę bardzo dobrą oraz: <ul style="list-style-type: none"> Wykorzystuje treści zawarte w instrukcjach.

	<p>Analizowanie i interpretowanie tekstów kultury</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Z pomocą nauczyciela wskazuje zdrobnienia, wyraz dźwiękonaśladowczy. • Wie, czym jest punkt kulminacyjny. • Rozpoznaje na znanych z lekcji tekstach nowelę, podaje z pomocą nauczyciela jej główne cechy. • Zna pojęcie: <i>rytm</i>. 	<p>Spełnia wymagania kryterialne na ocenę dopuszczającą oraz :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nazywa zabiegi stylistyczne w utworach literackich: zdrobnienie, wyraz dźwiękonaśladowczy. • Określa i nazywa elementy świata przedstawionego w utworze epickim, takie jak punkt kulminacyjny. • Wskazuje cechy noweli w utworze.. • Rozpoznaje elementy rytmu: wers, zwrotkę, rym, refren. • Zna pojęcia: <i>gra aktorska, reżyser, adaptacja, ekranizacja</i>, a także odmiany filmu. 	<p>Spełnia wymagania kryterialne na ocenę dostateczną oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odnajduje w omawianych tekstach zdrobnienia, wyrazy dźwiękonaśladowcze i objaśnia ich znaczenie . • Analizuje elementy świata przedstawionego w utworze epickim, takie jak punkt kulminacyjny. • Identyfikuje nowelę, wskazuje jej cechy. • Rozumie podstawową funkcję wersu, zwrotki, rymu, rytmu refrenu. • Używa pojęć: <i>gra aktorska, reżyser, adaptacja, ekranizacja, kadr, ujęcie</i>, a także zna odmiany filmu, wyodrębnia elementy dzieła filmowego, odróżnia różne gatunki filmowe. • Wskazuje neologizmy w tekście. 	<p>Spełnia wymagania kryterialne na ocenę dobrą oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odnajduje w utworze poetyckim apostrofy, zdrobnienia, wyrazy dźwiękonaśladowcze , objaśnia ich funkcję i znaczenie przenośne. • Identyfikuje nowelę, szczegółowo omawia jej cechy. • Rozumie funkcję: wersu, zwrotki, rymu, refrenu w ukształtowaniu brzmieniowej warstwy tekstu. • Funkcjonalnie używa w swoich wypowiedziach pojęć z zakresu filmu i radia, m.in. <i>gra aktorska, reżyser, scenariusz, adaptacja (filmowa, muzyczna, radiowa itd.)</i>, <i>ekranizacja, kadr, ujęcie, sluchowisko</i>; wyróżnia wśród przekazów 	<p>Spełnia wymagania kryterialne na ocenę bardzo dobrą oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wskazuje elementy noweli w innych tekstach kultury.
--	---	--	--	---	---	--

					<p>audiowizualnych słuchowiska i różne gatunki filmowe.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozumie pojęcie <i>neologizm</i>, wskazuje neologizmy w tekście, rozumie zasady ich tworzenia. 	
Tworzenie wypowiedzi	Mówienie	<ul style="list-style-type: none"> • Składa skonwencjonalizowane życzenia, tworzy w punktach krótką wypowiedź o cechach instrukcji, np. zasady gry. 	<p>Spełnia wymagania kryterialne na ocenę dopuszczającą oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Składa życzenia, tworzy krótką wypowiedź o cechach instrukcji, np. zasady gry. 	<p>Spełnia wymagania kryterialne na ocenę dostateczną oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Składa życzenia, tworzy wypowiedź o cechach instrukcji, np. zasady gry. 	<p>Spełnia wymagania kryterialne na ocenę dobrą oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Składa pomysłowe życzenia, tworzy precyzyjną wypowiedź o cechach instrukcji, np. zasady gry. 	
	Pisanie	<ul style="list-style-type: none"> • Zna i próbuje stosować podstawowe zasady układu graficznego wywiadu, ogłoszenia, instrukcji. • Z pomocą 	<p>Spełnia wymagania kryterialne na ocenę dopuszczającą oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zna i stosuje podstawowe zasady układu graficznego wywiadu, ogłoszenia, 	<p>Spełnia wymagania kryterialne na ocenę dostateczną oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zna i stosuje zasady układu graficznego wywiadu, ogłoszenia, instrukcji. • Zapisuje, uwzględniając wszystkie niezbędne elementy, wywiad, ogłoszenie, instrukcję.. 	<p>Spełnia wymagania kryterialne na ocenę dobrą oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bezbłędnie stosuje wielką literę na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na 	

		<p>nauczyciela zapisuje wywiad, ogłoszenie, instrukcję.</p>	<p>instrukcji,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zapisuje, uwzględniając większość niezbędnych elementów, kilkudzaniowy wywiad, ogłoszenie, instrukcję 		<p>jego końcu, systematycznie stosuje poznane reguły interpunkcyjne, stosuje w swoich pracach dwukropek, myślnik, wielokropek, średnik; dzieli wyrazy na sylaby, przenosi wyraz do następnego wiersza.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Komponuje poprawne pod względem ortograficznym, interpunkcyjnym, fleksyjnym, składniowym wypowiedzi o przejrzystej, logicznej kompozycji z uwzględnieniem akapitów; płynnie stosuje poznane reguły ortograficzne, zna i stosuje wyjątki od nich. • Bezbłędnie odróżnia nazwy własne od pospolitych 	
--	--	---	--	--	--	--

					<p>i bezbłędnie stosuje zasady dotyczące pisowni wielką literą.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pisze bezbłędnie pod względem kompozycyjnym i treściowym wywiad, ogłoszenie, instrukcję. • Zapisuje, uwzględniając wszystkie niezbędne elementy, wywiad, ogłoszenie, instrukcję. 	
Kształcenie językowe		<p>Zna podstawową wiedzę językową w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Słownictwa (np. rozpoznaje zdrobnienia). • Składni – konstruuje poprawne zdania pojedyncze, rozróżnia zdania pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte, złożone 	<p>Spełnia wymagania kryterialne na ocenę dopuszczającą oraz:</p> <p>W typowych sytuacjach stosuje wiedzę językową w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Słownictwa – wykorzystuje zdrobnienia w tworzonym tekście. • Składni – rozpoznaje i konstruuje zdania 	<p>Spełnia wymagania kryterialne na ocenę dostateczną oraz:</p> <p>Umiejętnie stosuje wiedzę językową w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Słownictwa – wzbogaca tworzony tekst na przykład zdrobnieniami. • Składni – rozpoznaje i stosuje różnorodne typy zdań: pojedynczych i złożonych oraz równoważniki; wskazuje podmiot i orzeczenie, buduje spójne zdania pojedyncze, w których 	<p>Spełnia wymagania kryterialne na ocenę dobrą oraz:</p> <p>Sprawnie stosuje i wykorzystuje wiedzę językową w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Słownictwa – samodzielnie dobiera zdrobnienia, wzbogacając tekst w zależności od formy wypowiedzi i sytuacji komunikacyjnej. • Składni – swobodnie 	

		<p>i równoważnik zdania, wskazuje podmiot i orzeczenie w typowym zdaniu, wskazuje w zdaniu wyrazy, które łączą się ze sobą, rozpoznaje określenia rzeczownika i czasownika.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fonetyki – z pomocą nauczyciela dzieli głoski na twarde i miękkie, dźwięczne i bezdźwięczne, podaje przykłady głosek ustnych i nosowych, dzieli wyrazy znane z lekcji na głoski, dzieli wyrazy litery i sylaby, zna podstawowe reguły 	<p>pojedyncze nierozwinięte i rozwinięte oraz wypowiedzenia złożone i równoważniki zdań, wskazuje podmiot i orzeczenie, łączy w związki wyrazowe wyrazy w zdaniu, rozpoznaje określenia rzeczownika i czasownika, konstruuje wykres zdania pojedynczego.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fonetyki – dzieli głoski na twarde i miękkie, dźwięczne i bezdźwięczne, ustne i nosowe, potrafi je nazywać, zna i stosuje podstawowe reguły akcentowania wyrazów 	<p>poprawnie łączy w związki wszystkie wyrazy; wzbogaca zdania, dodając przydawki, dopełnienia i okoliczniki; poprawnie rozpoznaje związki wyrazów w zdaniu, tworząc wykres zdania pojedynczego, stosuje się do zasad poprawnej interpunkcji.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fonetyki – bezbłędnie dzieli głoski na ustne, nosowe, twarde, miękkie, dźwięczne, bezdźwięczne, dzieli na głoski wyrazy ze spółgłoskami miękkimi, zna i stosuje reguły akcentowania wyrazów w języku polskim. 	<p>rozpoznaje zdania złożone, równoważniki zdań, wskazuje podmiot i orzeczenie, tworzy ciekawe pod względem składniowym wypowiedzi, stosuje się do zasad poprawności logiczno-składniowej, wzbogaca zdania, dodając przydawki, dopełnienia i okoliczniki, dba o poprawne łączenie wyrazów w związki i interpunkcję wypowiedzeń złożonych).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fonetyki – stosuje w praktyce wszystkie poznane zasady akcentowania wyrazów. 	
--	--	---	---	---	---	--

		akcentowania wyrazów w języku polskim, stara się je stosować.	w języku polskim, stara się je stosować.			
--	--	---	--	--	--	--

Lista lektur obowiązkowych w klasie piątej (pierwsze półrocze):

- Ferenc Molnar, *Chłopcy z placu broni*.
- Jan Parandowski, *Mitologia* (wybrane mity).

Lista lektur obowiązkowych w klasie piątej (drugie półrocze):

- Ignacy Krasicki, wybrane bajki.
- Adam Mickiewicz, *Pan Tadeusz* (fragmenty).
- Bolesław Prus, *Katarynka*.
- Henryk Sienkiewicz, *W pustyni i w puszczy*.

Nauczyciel może zmienić kolejność realizowanego materiału, o czym poinformuje wcześniej rodziców i uczniów.

Program nauczania: *Między nami*. Program nauczania języka polskiego w szkole podstawowej w klasach IV-VIII. Autorzy:
J. Piasta-Siechowicz, A. Łuczak, A. Murdzek, E. Prylińska